

## บทคัดย่อ

เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 (ค.ศ. 2005) ที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (United Nations General Assembly) ได้ให้ความเห็นชอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศ (United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts) ตามคำแนะนำของคณะกรรมการการกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ (The United Nations Commission on International Trade Law หรือ UNCITRAL) ซึ่งจัดทำโดยคณะทำงานด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Working Group on Electronic Commerce)

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการยอมรับการทำสัญญาในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์และปริมาณการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ อนุสัญญาดังกล่าวได้นำกฎหมายแม่แบบสองฉบับมาปรับปรุงและพัฒนา ได้แก่ กฎหมายแม่แบบว่าด้วยการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Model Law on Electronic Commerce) และกฎหมายแม่แบบว่าด้วยลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Model Law on Electronic Signature) นอกจากนี้ยังได้นำอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศ (United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods, 1980) มาเป็นต้นแบบในการร่างด้วย

อนุสัญญานี้ได้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักคือเพื่อสร้างหลักกฎหมายเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศให้สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Harmonization) และมุ่งขจัดปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้การติดต่อสื่อสารในสัญญาระหว่างประเทศในหลายๆ ด้าน เช่น ปัญหาในเรื่องเขตอำนาจศาล กฎหมายที่ใช้บังคับกับสัญญา และปัญหาในเรื่องเวลาในการรับส่งการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น เพื่อสร้างความแน่นอนและสามารถคาดการณ์ได้ในเรื่องของกฎเกณฑ์และกฎหมายที่จะใช้บังคับกับปัญหาต่างๆ รวมถึงการจัดอุปสรรคการค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ที่อาจเกิดขึ้นจากอนุสัญญานับอื่นๆ กฎหมายระหว่างประเทศฉบับอื่นๆ และธรรมเนียมปฏิบัติทางการค้าที่มีการกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องรูปแบบไว้ด้วย

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญา ระหว่างประเทศได้เปิดโอกาสให้รัฐต่างๆ สามารถลงนาม ณ สำนักงานใหญ่ของสหประชาชาติ ณ กรุงนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ ตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม 2549 (ค.ศ. 2006) จนถึงวันที่ 16 มกราคม 2551 (ค.ศ. 2008) โดยรัฐที่ลงนาม (Signatory States) จะผูกพันตามอนุสัญญาก็ ต่อเมื่อได้มีการให้สัตยาบัน (Ratification) การยอมรับ (Acceptance) การให้ความเห็นชอบ (Approval) อนุสัญญาดังกล่าวแล้ว สำหรับรัฐที่มีได้ลงนาม (Non-Signatory States) ใน อนุสัญญาดังกล่าวภายในกำหนดระยะเวลาที่กำหนด จะผูกพันตามอนุสัญญาก็ต่อเมื่อรัฐนั้นได้มีการภาคยานุวัติ (Accession) อนุสัญญาดังกล่าวแล้ว

อย่างไรก็ดี ในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสาร ทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศ จะมีพันธกรณีให้ประเทศผู้ลงนามต้องผูกพันด้วยการ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในประเทศเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับ บทบัญญัติในอนุสัญญาดังกล่าว นอกจากนี้ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การ ติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศยังได้กำหนดให้น่าบทบัญญัติของ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้บังคับกับการ ติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในส่วนที่เกี่ยวกับการทำสัญญาหรือปฏิบัติตามสัญญาที่อยู่ภายใต้ อนุสัญญาฉบับอื่นๆ เช่น อนุสัญญาว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ อนุสัญญาว่าด้วย การยอมรับและบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ และอนุสัญญาว่าด้วยความ รับผิดของผู้ประกอบการขนส่งในการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น ดังนั้น ก่อนการลงนามเข้าเป็น ภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่าง ประเทศ จึงควรศึกษาความเหมาะสมและผลกระทบหากประเทศไทยเข้าเป็นภาคี อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่าง ประเทศอย่างละเอียด

ปัจจุบัน ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมทางพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ฉะนั้น หาก ประเทศไทยไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทาง อิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศย่อมส่งผลกระทบต่อกฎหมายภายในของประเทศไทย กล่าวคือ ต้องปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ให้ สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญา ระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม โครงสร้างของพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 กับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญา ระหว่างประเทศมีความคล้ายคลึงกัน แต่อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสาร ทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศได้ปรับปรุงและเพิ่มเติมบทบัญญัติให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับทางปฏิบัติและทางเทคนิคมากขึ้นเท่านั้น สำหรับผลกระทบที่เกิดขึ้นหากประเทศไทย เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญา ระหว่างประเทศเกี่ยวกับพันธกรณีในประเทศไทยมีอยู่ตามอนุสัญญานับอื่นๆ อันเนื่องมาจาก อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่าง ประเทศได้ขยายขอบเขตการบังคับใช้โดยให้นำหลักการในอนุสัญญานับนี้ไปใช้บังคับกับ อนุสัญญานับอื่นๆ ด้วย ซึ่งการนำหลักการของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การ ติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศไปใช้บังคับกับอนุสัญญาอื่นๆ นั้น ไม่ถือ เป็นการสร้างความขัดแย้ง แต่กลับมีส่วนสนับสนุนอนุสัญญานับอื่นๆ และเป็นการเพิ่มความ ชัดเจนในการทำสัญญาและติดต่อสื่อสารกันด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้มากขึ้นด้วย

ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยให้มีความทันสมัย รองรับเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และให้มีสอดคล้องกับกฎหมาย ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของนานาประเทศ จึงมีความเหมาะสมที่ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคี อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่าง ประเทศ

## Abstract

On 23 November 2005 the United Nations General Assembly adopted the Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts as proposed by the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL). The Convention was prepared by the Working Group on Electronic Commerce IV.

The United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts show the continuous advances in electronic communications technology, the acceptance of the contracts which have been entered into online and the rapid growth of electronic communication in international contracts. The influence of Convention is Model Law on Electronic Commerce, Model Law on Electronic Signature and the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods, 1980.

The aim of the Convention is to harmonize national laws of electronic communication in international contracts and to remove the problem and obstacles to electronic communication in international contracts such as the problem of jurisdiction, choice of law and time of receipt of electronic communication, etc. In addition, the convention also seeks to legal certainty and commercial predictability of international electronic transactions as well as to remove legal obstacles to electronic commerce which arose under other international instruments regarding the form requirements.

The Convention has opened for signature by all states at the headquarters of United Nations in New York from 16 January 2006 to 16 January 2008. The Convention will be bound the signatory state when such state make a ratification, an acceptance or an approval, For non-signatory states, the Convention is subject to accession by the non-signatory states.

However, As a result of becoming a party to the United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts, the Convention will contribute the signatory states to amend the provision of domestic law relate to e-commerce to correspond with the provision of the Convention. Also, the Convention applies to the use of electronic communications in connection with the formation or performance of a contract to which any of the other international conventions for example the United Nations Convention on Contracts for

the International Sale of Goods, 1998, the Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign of Foreign Arbitral Awards and the United Nations Convention on the Liability of Operators of Transport Terminals in International Trade. Before signing up, we, Thailand, have to study the suitability to become a party to the Use of Electronic Communications in International Contracts thoroughly.

Currently, Thailand has enacted an electronic commerce law as the Electronic Transaction Act B.E. 2544. As a result of becoming a party to The United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts, Thailand shall be impacted to amend the provision of the Electronic Transaction Act B.E. 2544 to correspond with the provision of the Convention. However, the basic legal rules of the Electronic Transaction Act B.E. 2544 and the Convention are similar but the Convention has just updated itself to correspond with modern technology and normal practice. In addition, Thailand has no impact from the provision of communications exchanged under other conventions which extend the scope of application of the United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts relate to contract formation and performance of contract to other conventions. This provision does not make a conflict of law but it support other conventions to do electronic transaction including formation a contract or communication without needing to alter these conventions.

For the purpose of development and updating Thai electronic commerce law to support the changes and continuous development in technology and correspond with the electronic commerce law of other country, Thailand is suitability to become a party to the United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts.